

การศึกษาพฤติกรรมกรณีพิเศษการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ
ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ และครูประถมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 8

นายวิชากร ลังกาฟ้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-674-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014357

THE STUDY OF EDUCATIONAL SUPERVISION BEHAVIORS OF THE DISTRICT
AND SUBDISTRICT EDUCATIONAL SUPERVISORS AS PERCEIVED BY
THEMSELVES AND BY ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION
EDUCATIONAL REGION EIGHT

Mr. WICHAKORN LANGKAFHA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-674-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาพฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ
และกิ่งอำเภอ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์และครูประถมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8

โดย นายวิชากร ลังกาฟ้า

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สังกัด อุทรานันท์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....
(อาจารย์ ดร. นิพนธ์ ไทยพานิช)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิชาการ สังคัพท์ : การศึกษาพฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่ง
อำเภอ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์และครูประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 (THE STUDY OF EDUCATIONAL SUPERVISION BEHAVIORS
OF THE DISTRICT AND SUBDISTRICT EDUCATIONAL SUPERVISORS AS PERCEIVED
BY THEMSELVES AND BY ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION EDUCATIONAL
REGION EIGHT) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 163 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่ง
อำเภอ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์และครูประถมศึกษา

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ตามการรับรู้ของศึกษา
นิเทศก์ จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การนิเทศ และความรู้สึกพึงพอใจในอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ตามการรับรู้ของครู
ประถมศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน และวุฒิการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ตามการรับรู้ของศึกษา
นิเทศก์กับครูประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๐

WICHAKORN LANGKAFHA : THE STUDY OF EDUCATIONAL SUPERVISION BEHAVIORS OF THE DISTRICT AND SUBDISTRICT EDUCATIONAL SUPERVISORS AS PERCEIVED BY THEMSELVES AND BY ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION EIGHT. THESIS ADVISOR : ASSIS. PROF. VALAIRAT BOONSAWASDI, 163 PP.

This study was to compare the educational supervision behaviors of the district and subdistrict supervisors as perceived by themselves and by elementary school teachers.

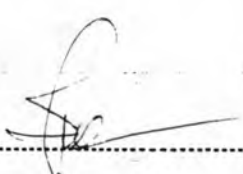
Findings

1. The educational supervision behaviors of the district and sub-district educational supervisors as perceived by themselves categorized on the basis of sex, age, supervisory experience and career satisfaction were not significantly different at the .05 level.

2. The educational supervision behaviors of the district and sub-district educational supervisors as perceived by elementary school teacher categorized on the basis of sex, age, teaching experience, level of education certificate were not significantly different at the .05 level.

3. The educational supervision behaviors of the district and sub-district educational supervisors as perceived between supervisors and elementary school teachers were significantly different at the .05 level.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลำดับสูง
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา C. S. The

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับความกรุณาให้คำแนะนำจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สังัด อุทรานันท์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศนา แชนมณี รองศาสตราจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์ฉวีวรรณ กীরติกร อาจารย์ อาคม จันทสุนทร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอค ที่ให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์อำเภอ และกิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 8 ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับการนิเทศ และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ขอขอบคุณคุณวันเพ็ญ มโนพฤกษ์ ที่ช่วยลงรหัสข้อมูล คุณสุพรรณ อินชุน ที่ช่วยลงโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาลักษณ์ ที่ช่วยให้อำนาจใจด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ แห่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน ที่ช่วยจัดทำงานธุรการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นอนุสรณ์เพื่อบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณแม่ที่ได้ถึงแก่กรรมไปในระหว่างการศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต

วิชากร ลังกาฟ้า

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	7
การเสนอผลการวิจัย	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความหมายของการนิเทศ	14
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	15
ลักษณะของศึกษานิเทศก์	16
หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา และ กิ่งอำเภอ	19
พฤติกรรมการนิเทศการศึกษา	21
พฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ	22
พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์	26
พฤติกรรมด้านกระบวนการกลุ่ม	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย
	การสุ่มตัวอย่างประชากร
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
	การรวบรวมข้อมูล
	การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	ตอนที่ 1 สถานภาพของศึกษานิเทศก์อำเภอและ
	ครูประถมศึกษา
	ตอนที่ 2 พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
	อำเภอ และกิ่งอำเภอตามการรับรู้ของ
	ศึกษานิเทศก์
	ตอนที่ 3 พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
	อำเภอ และกิ่งอำเภอตามการรับรู้ของ
	ครูประถมศึกษา
	ตอนที่ 4 พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
	อำเภอและกิ่งอำเภอ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์
	กับครูประถมศึกษา

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย	131
	วัตถุประสงค์การวิจัย	131
	สมมุติฐานการวิจัย	131
	วิธีดำเนินการวิจัย	132
	สรุปผลการวิจัย	133
	อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	138
	บรรณานุกรม	148
	ภาคผนวก	153
	ประวัติผู้เขียน	163

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในจังหวัด เขตการศึกษา 8	9
2	จำนวนศึกษานิเทศก์ และครูประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด	43
3	จำนวนแบบสำรวจที่ส่งไปและได้รับกลับคืน จำแนกตามจังหวัด	46
4	สถานภาพของศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกตาม เพศ อายุ	50
5	สถานภาพศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกตามประสบการณ์การนิเทศความพึงพอใจต่ออาชีพ	51
6	สถานภาพของครูประถมศึกษา จำแนกตามเพศ และอายุ	52
7	สถานภาพของครูประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา	53
8	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามเพศ ด้านความเป็นผู้นำ	54
9	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามเพศ ด้านมนุษยสัมพันธ์	57
10	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามเพศ ด้านกระบวนการกลุ่ม	59
11	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามอายุ ด้านความเป็นผู้นำ	62
12	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามอายุ ด้านมนุษยสัมพันธ์	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามอายุ ตำแหน่ง ตำแหน่งกรรมการกลุ่ม	68
14	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามประสบการณ์การ นิเทศ ตำแหน่งความเป็นผู้นำ	70
15	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามอายุ ตำแหน่ง มนุษยสัมพันธ์	73
16	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามอายุ ตำแหน่ง กรรมการกลุ่ม	75
17	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามความพึงพอใจ ต่ออาชีพ ตำแหน่งความเป็นผู้นำ	78
18	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามความพึงพอใจต่อ อาชีพ ตำแหน่งมนุษยสัมพันธ์	81
19	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามความพึงพอใจต่อ อาชีพ ตำแหน่งกรรมการกลุ่ม	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามเพศ ด้าน ความเป็นผู้นำ	86
21	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามเพศ ด้านมนุษยสัมพันธ์	89
22	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามเพศ ด้านกระบวนการกลุ่ม	91
23	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามอายุ ด้านความ เป็นผู้นำ	94
24	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามอายุ ด้าน มนุษยสัมพันธ์	99
25	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามอายุ ด้าน กระบวนการกลุ่ม	102
26	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ การสอน ด้านความเป็นผู้นำ	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ การสอน คำนวณสมมติ 109	109
28	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ การสอน คำนวณการรวม 112	112
29	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ 115	115
30	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา คำนวณสมมติ 118	118
31	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านกระบวนการรวม 120	120
32	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ กับครูประถมศึกษา ด้านความ เป็นผู้นำ 122	122
33	เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ กับครูประถมศึกษา ด้าน สมมติ 125	125

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

34	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรณีศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ กับครูประถมศึกษา คำน ถรวนการกุ่ม	127
----	--	-----